

Gazomierz, którego wskazania są proporcjonalne do objętości przepływającego gazu, został wywzorcowany w m³ przy ciśnieniu $p_1 = 1 \text{ atm}$ i w temperaturze $t_1 = 15^\circ\text{C}$. Obliczyć niedobór opłaty za gaz $\Delta K \%$, gdy parametry gazu wynoszą $p_2 = 1,065 \text{ bar}$ i $t_2 = 4^\circ\text{C}$.

ROZWIĄZANIE

Niech wskazanie gazomierza przy parametrach gazu p_2, t_2 wynosi $V_2 \text{ m}^3$. Zużycie gazu w kg jest równe

$$m = \frac{p_2 V_2}{RT_2} \quad (1)$$

Gdyby gaz miał parametry takie same jak podczas wzorcowania, tzn. p_1, t_1 , to dla zużycia gazu m wskazanie gazomierza wynosiłoby

$$V_1 = \frac{mRT_1}{p_1} \quad (2)$$

Podstawienie do równania (2) za m prawej strony równania (1) daje

$$V_1 = \frac{p_2 T_1}{p_1 T_2} V_2 \quad (3)$$

Odbiorca gazu nie zapłaci więc za

$$\Delta V = V_1 - V_2 \quad (4)$$

m³ gazu. Przy cenie gazu $C_g \text{ zł/m}^3$ niedopłata wyniesie

$$\Delta K = \Delta V C_g \quad (5)$$

Odbiorca ureguje rachunek za gaz w wysokości

$$K = V_2 C_g \quad (6)$$

Niedopłata w procentach będzie więc równa

$$\Delta K_{\%} = \frac{\Delta K}{K} \cdot 100\% \quad (7)$$

Po wykorzystaniu zależności (4) - (6) otrzymujemy z (7)

$$\Delta K_{\%} = \left(\frac{V_1}{V_2} - 1 \right) \cdot 100\% \quad (8)$$

Z równania (3)

$$\frac{V_1}{V_2} = \frac{p_2 T_1}{p_1 T_2} \quad (9)$$

Bezwzględne temperatury gazu dla obu rozpatrywanych stanów

$$T_1 = t_1 + 273 = 15 + 273 = 288 \text{ K}$$

$$T_2 = t_2 + 273 = 4 + 273 = 277 \text{ K}$$

Przeliczenie ciśnienia p_1 na bary

$$p_1 = 1 \text{ atm} \cdot 1,013 \frac{\text{bar}}{\text{atm}} = 1,013 \text{ bar}$$

Z (7) obliczamy stosunek V_1/V_2

$$\frac{V_1}{V_2} = \frac{1,065 \cdot 288}{1,013 \cdot 277} = 1,093 \quad (10)$$

Po podstawieniu (8) do (6) otrzymujemy

$$\Delta K\% = (1,093 - 1) \cdot 100\% = 9,3\%$$